

Příběhy darů pro prezidenty

Herečka **Bára Štěpánová** byla od ledna 1990 první sekretářkou prezidenta Václava Havla

Ester Gerová
redaktorka MF DNES

PRAHA Po vyhlášení výsledků nových prezidentských voleb dostal vítěz Petr Pavel od přátel ve volebním štábu kovovou koloběžku. Původní nápad darovat prezidentovi koloběžku však měla v roce 1990 herečka Bára Štěpánová, když ji věnovala prvnímu porevolučnímu prezidentovi Václavu Havlovi krátce po jeho zvolení.

Když se podíváte na koloběžku, kterou obdržel zvolený prezident Petr Pavel, je to ta samá, kterou jste kdysi věnovala Havlovi?

Ne, to není ona. Takovéhle koloběžky tehdy totiž vůbec nebyly. Musím říct, že když jsem se to dozvěděla, tak se mně to malinko dotklo, protože si myslím, že copyright na koloběžku mám já. Mělo to nějaký smysl, proč jsme ji Václavu Havlovi dali? Václav Havl byl zvolen prezidentem 29. prosince 1989 a já jsem začátkem ledna potkala v Nerudově ulici Mírka Kvašíňáka, což byl tehdy jeden z tajemníků Václava Havla, a ptala jsem se ho: „Hele, tak co, jak je na Hradě?“ A on říkal: „Je to strašné, nic tam nefunguje, jsou

tam strašně dlouhé chodby a běháme tam jako šilenci různě po chodbách,“ na což jsme ve Společnosti za veselejší současnost (neoficiální recesistické protikomunistické hnutí, existující v Československu na sklonku 80. let 20. století, pozn. red.) reagovali tak, že jsme si sjednali audienci. Přišli jsme jako oficiální delegace Společnosti za veselejší současnost a předali jsme Václavu Havlovi „oficiální dar“, koloběžku. Byla to jediná koloběžka, která se tehdy dala sehnat, malinká, dřevěná, dětská. Ale vzhledem k tomu, že Václav byl drobnější a byl velmi štíhlý, tak ji přijal a udělal na ní dvě kolečka ve své pracovně a pak šla ta koloběžka do skladu darů. Pak se mě zeptali, jestli mám čas pracovat pro prezidenta Havla. Řekla jsem, že ano, v podstatě to byla všechno taková náhoda.

Co se s ní stalo ve skladu darů?
Myslím, že někde vyplavala, někdo ji má nebo měl. Nepídila jsem se po tom. Tam šlo spíše o symbolické gesto. Byla to normální dětská koloběžka, kterou měly mnozí děti, to nebylo nic speciálního.

Nevalilo by vám, kdyby se váš dar ocitl v jiných rukách?
Ne, myslím, že to byla otázka spousty darů, Václav Havl dostával mra-

ky věci, které určitě pak dostal někdo další, to neřším. Nemyslela jsem si, že si Havl tu koloběžku vezme, co by s ní dělal? Tam šlo o ten akt předání, to nemělo vůbec další rozměr. Nevím, kdo dal nastupujícímu prezidentovi Pavlovi tu koloběžku, ale říkám si, že mohl vymyslet něco svého, originálního. A hlavně, pan prezident Pavel už ji nebude potřebovat, protože komunikace už je na Hradě jiná. Tehdy to bylo symbolické gesto.

V roce 1990 nebyl hlavně na Hradě ani internet.
Nebyly tam ani telefony, prostě nefungovaly, tam v podstatě nefungovalo vůbec nic.

Prezident Havl na ni nikdy nejezdil?

Ne, ani já tam nejezdila na dětské koloběžce pro tříleté dítě, to se totiž nedalo. Pak věnovala na Hrad koloběžku Martinu Navrátilovému. Byla červená, taková už sofistikovaná, nafukovací kola, měla i nosič a vím, že ji tam určitě používali, když převáželi spousty papírů.

Kdy jste začala coby sekretářka prezidenta Havla na Hradě pracovat?

Zhruba v půlce ledna roku 1990, když jsme mu přinesli tu koloběž-

V divadle Bára Štěpánová v kavárně Divadla Ungelt po představení Krásná vzpomínka. Dnes se věnuje již jen herectví. Foto: Jan Zátorský, MAFRA

la bys tady zůstat?“ Řekla jsem: „Hele, drahoušku, já to беру jako službu,“ byla jsem tam opravdu půl roku, aniž bych dostávala plat. Pak jsem teprve obdržela nějakou smlouvu. A pak jsem po dvou letech z té pozice odešla, protože už to začínalo dostávat normální tvář klasické prezidentské kanceláře. Přičemž Havl po roli prezidenta vůbec netoužil, bral ji jako službu těhle zemi. Žádný jiný prezident už to po něm neměl. Myslím, že zvolení prezident Petr Pavel slovo „služba“ nepovažuje za sprosté slovo a na rozdíl od těch dvou předchůzců, kteří si užívali to, že jsou „pány Hradu“, bude sloužit zemi. Musím říct, že asi každému, když se tím Hradem projde a dojde mu to, se trochu hlava zatočí. Přála bych panu Pavlovi, aby se mu hlava nezaotočila. Jelikož najednou se ti lidé kolem něj začnou chovat jinak. U Havla se z oslovení „Venoušku“ stalo „pane prezidente“ a najednou být v jeho blízkosti bylo ohromné.

Přála byste novému prezidentovi, aby nezpychli?
Není to tolik o zpychnutí, je to o tom, že mu to ti lidé najednou dávají najevo. Tu slávu nedělá ten člověk, spíše ti lidé okolo.

Myslíte, že může být Pavel v Havlových šlépějích?

Ne, nemůže, protože to zaprvé není Václav Havl, zadruhé jsme někde úplně jinde, svět se zásadně změnil. Zatím to vypadá, pokud se mu nezatočí hlava, tak, jak ho v tuto chvíli slyším, že má šanci být dobrým prezidentem. Je krásný chlap a má obrovskou slovní zásobu, je schopen formulovat své myšlenky, i když je velmi úspěšný. Nedělá žádné zásadní chyby a má to v hlavě srovnané.

Co ještě byste mu do pěti let jeho funkčního období popřála?
Myslím, že to teď vůbec pro něj nebude jednoduché. I on sám si uvědomuje, jak moc na něj budou útočit, možná i pro jeho ženu to bude strašně těžké. Přejí mu hodně síly, aby si věci srovnával v hlavě. Tím, že je voják, je určitě zocelený a vydrží to, protože je zvyklý na extrémní situace. Přejí mu, aby zůstal takový, jaký je, a ať moc nepřidává, protože spousta lidí se do něj zamluje.

Podle jakých kritérií by si podle vás měl vybrat sekretářku?
Vůbec nevím, jak se vybírají sekretářky, nikdy jsem žádnou neměla.

INZERCE

CZ BASKETBALL

ČESKO

V S NIZOZEMSKO

12. 2. 2023
PRAHA | KRÁLOVKA

ku! To byla naprosto unikátní situace, která se už nikdy nebude opakovat. Dnes by se nemohlo stát, že bych byla sekretářkou prezidenta, spousta lidí by tam vůbec nebyla. Vždyť kdo byl zprvu v té kanceláři? Umělci a Havlovi známí. Neměli jsme žádný must, jak udělat z totálního režimu režim svobodný, takže se každý choval tak, jak nejlépe uměl!

Bylo pro Havla důležité, aby se obklopil lidmi, kterým věří?
Ano, na Hradě byla spousta míst, u nichž tehdy nikdo nevěděl, jestli

ještě někde někdo nevyleze a nepostřílí nás. Jelikož já jsem třeba byla ještě 19. listopadu 1989 zavřená v Legerce.

Netrápilo vás, jestli na Hradě nebyly odposlech z minulého režimu?

To tam určitě byly. Stoprocentně.

Co jste měla na starosti?
Havl tam vzal lidi a všichni se ho na vše chtěli ptát, tak mne jen proprosili. „Báro, nemohla bys tady sedět a pouštět mi je tam po jednom?“ Takže jsem tam dělala takovou „vrátnou“. Seděla jsem tam první tři dny, přiběhl poradce Jirka Křížan a říkal: „Potřebuji mluvit s Václavem.“ Tak jsem říkala: „Jdi!“ A pak přiběhl Saša Vondra a říkal: „Potřebuji mluvit s Vaškem,“ já říkám: „Ne, teď je tam Křížan.“ Havl totiž říkal, že na něj nemůžou mluvit všichni najednou. Najednou jsem se stala „velmi mocnou osobou“. Vypadalo to, že tam budu tři dny a nakonec Havl řekl: „Nemoh-

Knihy a časopisy

Knihy! Koupím veškerou knižní pozůstatost. Knihy, přílohy, starožitný a retro nábytek vhodný do stylové ložnice - knihovny, křesla, stůlek, lampu, aj. Tel: 773537401

Koupím

Knihy! Vykupím knihy - novější i starší. Soudní ceny za vaše knihy. Tel: 773537401

KLÍČKUJ

PROVĚŘ SVÉ ZNALOSTI O LIGOVÉ HISTORII A ZAPOJ SE DO SOUTĚŽE KLÍČKUJ!

FORTUNA: LIGA fortunaliga.cz

GENERÁLNÍ PARTNER

FORTUNA

OFICIÁLNÍ PARTNER

LOUJA AUTO+

TECHNICKÝ PARTNER

SELECT

PARTNER

JVC

OFICIÁLNÍ POJISTITEL

ČPP
VENNA INSURANCE GROUP

MEDIÁLNÍ PARTNER

DNES

iDNES Premium

EVROPA2